

فارسی ، فارسی و مهارت‌های نوشتاری ، دستور زبان ، دستور زبان

۷- در رباعی زیر چند «منادا» وجود دارد؟

«ای چرخ فلک خرابی از کینه‌ی توست / بیدادگری شیوه‌ی دیرینه‌ی توست

ای خاک اگر سینه‌ی تو بشکافند / بس گوهر قیمتی که در سینه‌ی توست»

(۱) سه (۲) صفر (۳) یک (۴) دو

۸- با توجه به شعر «وطن»، در کتاب درسی بیت بعدی شعر زیر در کدام گزینه آمده است؟

«چون که حبّ وطن ز ایمان است / ما یقیناً ز اهل ایمانیم»

(۱) گر رسد دشمنی برای وطن / جان و دل، رایگان بیفشانیم

(۲) وطن ما به جای مادر ماست / مادر خویش را نگهبانیم

(۳) همه باهم برادر وطنیم / مهربان، هم‌چو جسم با جانیم

(۴) شکر داریم کز طفولیت / درس حبّ‌الوطن، همی خوانیم

۹- در کدام بیت، واژه‌ای مشابه نام اثری از سعدی آمده که موضوع آن، «اخلاق و تربیت و سیاست و اجتماعیات» است؟

(۱) مهربانی ز من آموز و گرم عمر نماند / به سر تربت سعدی بطلب مهرگیا را

(۲) ای شاد آن کسی که از این عبرتی گرفت / او را از این سیاست شه فتح باب شد

(۳) کزین رزم‌گه بوستان ساختی / دل از کین ترکان پیرداختی

(۴) همین بس در بهارستان محشر خون‌بهای من / غبارش بوی گل شد در رکاب و گرد جولانش

۱۱- کدام بیت جمله‌ی عاطفی دارد؟

(۱) شمشیر که می‌زند سپر باش / دشنام که می‌دهد دعا کن

(۲) مرا چشمی است خون‌افشان ز چشم آن کمان ابرو / جهان بس فتنه خواهد دید از آن چشم و از آن ابرو

(۳) دریای شورانگیز چشمانت چه زیباست / آن‌جا که باید دل به دریا زد همین جاست

(۴) خبرت هست که بی‌روی تو آرامم نیست / طاقت بار فراق این همه ایامم نیست

۱۲- در بیت‌های زیر چند واژه‌ی جمع مکسر وجود دارد؟

«ما که اطفال این دبستانیم / همه از خاک پاک ایرانیم»

«اشرف و انجب تمام ملل / یادگار قدیم دورانیم»

(۱) یک (۲) چهار

(۳) دو (۴) سه

۱۴- شعر «وطن» در کتاب درسی، سروده‌ی چه کسی است؟

- (۱) پروین اعتصامی
(۲) ایرج میرزا
(۳) محمود حکیمی
(۴) سیدحسن حسینی

۱۵- کدام گزینه «منادا» دارد؟

- (۱) که مازندران شهر ما یاد باد / همیشه بر و بومش آباد باد
(۲) ای صبا گر بگذری بر ساحل رود ارس / بوسه زن بر خاک آن وادی و مُشکین کن نفس
(۳) هر نسیمی که به من بوی خراسان آرد / چون دم عیسی در کالبدم جان آرد
(۴) گر از ملک کرمان سرایم، رواست / که هندوستانی خوش آب و هواست

۱۷- درباره‌ی بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

«ما که اطفال این دبستانیم / همه از خاک پاک ایرانیم»

- (۱) در مصراع دوم، «پاک» صفت است.
(۲) «دبستانیم» و «ایرانیم» واژه‌های قافیه هستند.
(۳) بیت مورد نظر، اولین بیت شعر «وطن» است.
(۴) «خاک ایران» در مصراع دوم ترکیب وصفی است.

۱۸- تخلص محمدحسین بهجت تبریزی را در کدام بیت می‌توان یافت؟

- (۱) نیما غم دل گو که غریبانه بگیریم / سر پیش هم آریم و دو دیوانه بگیریم
(۲) ما شهریارا بلبلان دیدیم بر طرف چمن / شور افکن و شیرین سخن، اما تو غوغا می‌کنی
(۳) چه زخم چو نای هر دم ز نوای شوق او دم / که لسان غیب خوش تر بنوازد این نوا را
(۴) با عقل خود گر جفتمی، من گفتنی‌ها گفتمی / خاموش کن تا نشنود این قصه را باد هوا

۱۹- واژه‌های قافیه‌ی بیت زیر در کدام گزینه صحیح آمده است؟

«که مازندران شهر ما یاد باد / همیشه بر و بومش آباد باد»

- (۱) یاد - آباد
(۲) باد - باد
(۳) یاد باد - باد
(۴) یاد باد - آباد باد

۲۲- جمع مکسر کدام واژه در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) درس: دروس
(۲) علم: اعلام
(۳) عالم: علما
(۴) شهید: شهدا

۲۴- کدام بیت «شخصیت بخشی» دارد؟

- (۱) به لاله نرگس مخمور گفت وقت سحر / که هر که در صف باغ است، صاحب هنری است
(۲) خوش آن که نام نکویی به یادگار گذاشت / که عمر بی ثمر نیک، عمر بی ثمری است
(۳) کسی که در طلب نام نیک رنج کشید / اگر چه نام و نشانش نیست، ناموری است
(۴) تو غرق سیم و زر و من ز خون دل رنگین / به فقر خلق چه خندی، تو را که سیم و زری است

۲۵- در متن زیر، چند واژه با «ان» جمع بسته شده است؟

«از جایگاه هنر و وظایف و أسلوب آن در مکاتب و ادوار مختلف، گفته بسیار است و بحث، بی شمار. گاه آن را تقلیدی دانسته‌اند از طبیعت و گاه آن را طبیعت آرمانی خوانده‌اند. اما باید دانست که صرف علم به این تعاریف، نه هنرمند می‌سازد و نه منتقد.»

- (۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۷فارسی ، فارسی و مهارت‌های نوشتاری ، واژه آموزی ، واژه آموزی

۲۰- کدام واژه معنای متفاوتی دارد؟

- (۱) خواری
(۲) تعلل
(۳) پستی
(۴) زبونی

۲۱- در متن زیر، چند نادرستی املائی وجود دارد؟

«یکی از دبیران دلسوز دانش‌سرا، اشک شوق به چشم، درخواست و از جمع شاگردان پرسید: «چرا امروز بیش از همیشه تشنه‌ی شنیدن بودید؟» یکی گفت: «برای آن که امروز از بزرگی و عظمت میهن عزیزمان ایران، سخن گفته شد و همه جای ایران سرای من است.»»

- (۱) صفر (۲) یک
(۳) دو (۴) سه

۱۰- کاربرد واژه‌ی «ثواب» در کدام بیت **نادرست** است؟

- ۱) ز کوی می‌کده برگشته‌ام ز راه خطا/ مرا دگر ز کرم با ره ثواب انداز
- ۲) ثواب روزه و حجّ قبول آن کس برد/ که خاک می‌کده‌ی عشق را زیارت کرد
- ۳) ثوابت باشد ای دارای خرمن/ اگر رحمی کنی بر خوشه‌چینی
- ۴) بس کسان کایشان ز طاعت گمراه‌اند/ دل به رضوان و ثواب آن دهند

✓فارسی ، فارسی و مهارت‌های نوشتاری ، معنی واژه و شعر ، معنی واژه و شعر

۶- در کدام بیت، واژه‌ای به معنای «ابر» آمده است؟

- ۱) از راه اگر بمانی و روشن شود هوا/ تکلیف شهر خاطره‌های تو روشن است!
- ۲) در خاک طلب، بذر دعا کاشته‌ام/ باران اجابت تو را می‌طلبم
- ۳) گه درختش نام شد، گاه آفتاب/ گاه بحرش نام شد، گاهی سحاب
- ۴) دریاقلی! به وسعت دریاست نام تو/ تاریخ در تلفظ نام تو آکن است

✓فارسی ، فارسی و مهارت‌های نوشتاری ، درک و دریافت ، درک و دریافت

۱۶- واژه‌ی «پُر» در کدام عبارت، همان معنایی را می‌دهد که در بیت زیر دارد؟

«آب ارچه همه زلال خیزد/ از خوردن پر، ملال خیزد»

- ۱) پیمانۀ چو پر شود، چه بغداد و چه بلخ
- ۲) کار نیکو کردن از پر کردن است
- ۳) کوزه‌ی چشم حریصان پر نشد
- ۴) سراسر زمانه پر از جنگ بود

۱۳- کدام بیت با عبارت «این گرفتاری از طمع نبود، قسمت و سرنوشت بود و با سرنوشت هم نمی‌توان جنگید» قرابت

معنایی دارد؟

- ۱) رنگ بالای سیه بسیار است/ نیستی از خم تقدیر آگاه
- ۲) چو تو، یک روز سیه بوم و خوش/ سیاهی گشت سپیدی ناگاه
- ۳) رهروی راه قضا و قدرم/ راهم این بود، نبودم گمراه
- ۴) از سپید و سیه و زشت و نکو/ هرچه هستیم، تباہیم، تباہ

۲۳- در تشبیه عبارت زیر، ... به ... مانند شده است.

«رفتی و برگشتی، اما جوانی‌ات را جایی جا گذاشتی. گذر زمان را چگونه باور نکنم؟ چهره‌ات چروکیده و زلفانت برف را

می‌ماند. در من هم دیگر توانی نیست، شور و اشتیاقی نیست...»

(۱) برف، زلف (۲) جوانی، زمان (۳) چهره، چروکیده (۴) زلف، برف

۷ فارسی ، فارسی و مهارت‌های نوشتاری ، دستور زبان ، دستور زبان پاسخ:

۷- (صفحه‌ی ۷۸ کتاب فارسی) «غزاله اکبرزاده - نگاه به گذشته»

در رباعی صورت سؤال، دو منادا وجود دارد:

«ای چرخ فلک خرابی از کینه‌ی توست / بیدادگری شیوه‌ی دیرینه‌ی توست»

«ای خاک اگر سینه‌ی تو بشکافند / بس گوهر قیمتی که در سینه‌ی توست»

۸- (صفحه‌ی ۸۶ کتاب فارسی) «حجت دانیالی»

بیت گزینه‌ی «۱»، بیت آخر شعر «وطن» و بیت بعدی بیت صورت پرسش است.

۹- (صفحه‌ی ۵۹ و بخش اعلام کتاب درسی) «سارا یعقوب‌زاده»

توضیحات ارائه شده‌ی صورت پرسش، مربوط به «بوستان» سعدی است.

۱۱- (صفحه‌ی ۱۲ کتاب فارسی) «حمید اصفهانی»

مصراع نخست بیت گزینه‌ی «۱»، از یک جمله‌ی عاطفی تشکیل شده است:

«دریای شورانگیز چشمانت چه زیباست»

۱۲- (صفحه‌ی ۸۶ کتاب فارسی) «سپهر حسن‌خان‌پور»

واژه‌های «اطفال» و «ملل» جمع مکسر و مفرد آن‌ها به ترتیب «طفل» و «ملت» است.

نکته: توجه کنید که واژه‌های «اشرف و انجب» واژه‌های مفرد هستند.

اشرف: گرامی‌تر، شریف‌تر / انجب: نجیب‌تر، ارجمندتر، شریف‌تر

۱۴- (صفحه‌ی ۸۶ کتاب فارسی) «زهره توکلی‌راد»

شعر «وطن» سروده‌ی «ابرج‌میرزا» است.

۱۵- (صفحه‌ی ۷۸ کتاب فارسی) «حمید اصفهانی»

برای خطاب کردن و مخاطب قرار دادن، از نشانه‌های ندایی مثل «ای» و «یا» استفاده می‌کنیم. کلمه‌ای که هریک از این نشانه‌ها را داشته

باشد، ممکن است «منادا» باشد. در بیت گزینه‌ی «۲»، شاعر «باد صبا» را مخاطب قرار داده و با آن سخن می‌گوید.

ای ← نشانه‌ی ندا/ صبا ← منادا

سوالات آزمون های کانون فرهنگی آموزش قلم چای ویژه دبیران و معلمان ، تاریخ آزمون 13930122

۱۷- (صفحه‌ی ۸۶ کتاب فارسی) «سپهر حسن خان پور»

در مصراع دوم بیت صورت سؤال دو ترکیب وجود دارد که یکی وصفی و دیگری اضافی است. خاک پاک: وصفی / خاک ایران: اضافی

۱۸- (صفحه‌ی ۴۶ کتاب فارسی و بخش اعلام) «حمید اصفهانی»

محمدحسین بهجت تبریزی، «شهریار» تخلص می‌کرد. این واژه در بیت گزینه‌ی «۲» آمده است.

۱۹- (صفحه‌ی ۶۹ کتاب مهارت‌های نوشتاری) «کاوه وزیری»

در بیت صورت پرسش، واژه‌های «یاد» و «آباد» قافیه هستند.

۲۲- (صفحه‌ی ۴۶ کتاب مهارت‌های نوشتاری) «سپهر حسن خان پور»

اعلام: غم‌ها / علوم: علم‌ها / جمع مکسر واژه‌ی «علم»، «علوم» است.

۲۴- (صفحه‌ی ۵۸ کتاب فارسی) «حجت دانیالی»

در بیت گزینه‌ی «۱»، گل نرگس با گل لاله سخن می‌گوید که این «شخصیت بخشی» است.

۲۵- (صفحه‌ی ۲۳ کتاب مهارت‌های نوشتاری) «سارا یعقوب‌زاده»

در متن صورت سؤال، هیچ واژه‌ای با نشانه‌ی جمع «ان» همراه نشده است.

فارسی ، فارسی و مهارت‌های نوشتاری ، واژه آموزی ، واژه آموزی

۲۰- (صفحه‌های ۴۳ و ۸۸ کتاب فارسی) «غزاله اکبرزاده»

خواری: پستی، زبونی / تعلل: درنگ کردن، بهانه آوردن، کوتاهی

۲۱- (صفحه‌ی ۱۶ کتاب فارسی) «کاوه وزیری»

در متن صورت سؤال، املاي «برخواست» نادرست و صورت درست آن «برخواست» است.

«سارا یعقوب‌زاده»

۱۰- (صفحه‌های ۴۰ کتاب مهارت‌های نوشتاری)

«ثواب» یعنی «پاداش» و «صواب» یعنی «درست». در بیت گزینه‌ی «۱» باید «صواب» به کار می‌رفت، متضاد «خطا».

فارسی ، فارسی و مهارت‌های نوشتاری ، معنی واژه و شعر ، معنی واژه و شعر

«سارا یعقوب‌زاده – نگاه به گذشته»

۶- (صفحه‌های ۶۷، ۷۲ و ۸۴ کتاب فارسی)

واژه‌ی «سحاب» در بیت گزینه‌ی «۳» به معنای «ابر» است.

فارسی ، فارسی و مهارت‌های نوشتاری ، درک و دریافت ، درک و دریافت

«حمید اصفهانی»

۱۶- (صفحه‌ی ۲۶ کتاب فارسی)

واژه‌ی «پر» در بیت صورت سؤال و ضرب‌المثل معروف گزینه‌ی «۲»، معنای «زیاد» دارد. معنای بیت صورت سؤال: آب اگرچه زلال

باشد، زیاد خوردن آن باعث ملال می‌شود. معنای عبارت گزینه‌ی «۲»: کار نیکو کردن، حاصل زیاد کار کردن و تمرین است.

«حمید اصفهانی»

۱۳- (صفحه‌ی ۲۰ کتاب فارسی)

ابیات گزینه‌ها از قطعه‌ای از پروین اعتصامی انتخاب شده‌اند. موی سیاهی به موی سپیدی که کنارش رشد کرده خرده می‌گیرد که تو

هم قدر من نیستی. موی سپید هم در پاسخ، در بیت گزینه‌ی «۳»، تقدیر را عامل این اشتباه می‌داند.

«کاوه وزیری»

۲۳- (صفحه‌ی ۴۱ کتاب فارسی)

گوینده‌ی عبارت صورت سؤال برای بیان سپید شدن زلف مخاطب، آن را به برف تشبیه کرده است.